

MBN § 41 Upprättande av åtgärdsprogram för luftpartiklar

Ärendenummer: MBN 2025/1170

Paragraf föregående instans: MBN AU § 38

Miljö- och byggnämndens beslut

1. Miljö- och byggnämnden beslutar att godkänna förslaget till åtgärdsprogram och överlämnar till regionstyrelsen för slutligt antagande i regionfullmäktige.
2. Miljö- och byggnämnden ger, under förutsättning att åtgärdsprogrammet antas i regionfullmäktige, i uppdrag till teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen att svara för programmets genomförande, uppföljning och återrapportering.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade i februari 2025 att teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen skulle ta fram ett nytt åtgärdsprogram för luftpartiklar (PM10), vilket har utförts genom en förvaltningsövergripande arbetsgrupp i bred samverkan internt och externt, samt med stöd av SLB-analys och Naturvårdsverket.

Åtgärdsprogrammet har under framtagandeprocessen varit ute på ett lagenligt samråd. Samrådstillfällen har anordnats med allmänhet och näringsliv, och inkomna synpunkter har besvarats i samrådsredogörelsen. En lagenlig miljöbedömning följer också med programmet.

Syftet med åtgärdsprogrammet är att säkerhetsställa en god luftkvalitet utomhus på Gotland. Målet är att klara nya gränsvärden för PM10 årligen från 2026, så att miljökvalitetsnormen kan uppnås.

Det nya åtgärdsprogrammet ersätter det tidigare programmet. Som underlag har åtgärderna för 2019–2025 utvärderats och en omvärldsanalys av andra kommuners åtgärder har utförts. Effekten av vissa åtgärder har beräknats av SLB-analys.

Indelning har gjorts mellan åtgärder med direkt effekt och förebyggande insatser, för att rapporteringskravet till EU inte ska bli för omfattande.

Åtgärdsprogrammet är framtaget i samverkan med Trafikverket, som har med egna åtgärder.

Miljö- och byggnämndens tillsynsansvar har förtydligats. Väghållares åtgärder har förankrats för att skapa samsyn och underlätta tillsynsprocessen.

Arbetsgrupp och styrgrupp kommer göra årlig uppföljning. Under 2028 ska en omfattande utvärdering återrapporteras till nämnderna.

Befintlig RAM täcker de flesta åtgärder. Det kan krävas extra finansiering till större investeringar inom trafikräkning, trafikplanering och grön infrastruktur. Finansieringsbehovet skulle kunna öka framöver om mätningar visar att fler åtgärder behövs. Om ytterligare finansiering efterfrågas bör politiken godkänna detta, om det behövs för att följa åtgärdsprogrammet och/eller för att miljökvalitetsnormen ska kunna klaras.

Åtgärdsprogrammet går som beslutsärende till både tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden, före antagande i regionfullmäktige.

Ärendets behandling under mötet

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår miljö- och byggnämnden besluta att godkänna förslaget till åtgärdsprogram och överlämnar till regionstyrelsen för slutligt antagande i regionfullmäktige, samt ge uppdrag till teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen, under förutsättning att åtgärdsprogrammet antas i regionfullmäktige, att svara för programmets genomförande, uppföljning och återrapportering.

Miljö- och byggnämndens arbetsutskott har 2026-03-06 föreslagit nämnden bifalla förvaltningens förslag.

Enhetschef Jonatan Levin och verksamhetsutvecklare Nathalie Ahlstedt Mantel föredrar ärendet.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att miljö- och byggnämnden bifaller förslaget samt förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Beslutsunderlag

TSF Tjänsteskrivelse till MBN åtgärdsprogram PM10 daterad 2026-03-20
Förslag till åtgärdsprogram för luftpartiklar (PM10) inklusive bilagor

Skickas till

Regionstyrelsen (beslutet justeras omedelbart och skickas till RS-registrator, så att det kommer in på ärende RS 2025/514)